

Subject Area
Education Management

Year: 2022
Vol: 8 Issue: 106
PP: 4641-4649

Arrival
12 November 2022

Published
31 December 2022
Article ID Number
66987

Article Serial Number
18

Doi Number
<http://dx.doi.org/10.29228/8/sss.66987>

How to Cite This Article
Erdoğan, A., Öncü, Y., Şeref, M., Aktürk Baş, B., Kılınç, F. & Erdoğan, F. (2022). "Gelecekte Eğitim: Öğretmenlerin Bakış Açısından Nitel Bir Araştırma" International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:8, Issue:106; pp:4641-4649

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Gelecekte Eğitim: Öğretmenlerin Bakış Açısından Nitel Bir Araştırma

Education in The Future: A Qualitative Study from the Perspective of Teachers

Ahu Erdoğan¹ Yasemin Öncü² Merve Şeref³ Bilgenur Aktürk Baş⁴ Filiz Kılınç⁵
Fatih Erdoğan⁶

¹⁻²⁻³⁻⁴⁻⁵⁻⁶ Öğretmen., MEB, Ankara, Türkiye

ÖZET

Bu çalışmanın amacı gelecekte eğitimin nasıl olacağına dair öğretmen görüşlerine göre belirlemektir. Bu anlamda öğretmenlerin gelecekteki eğitimin nasıl olması gerektiğine dair görüşlerine yönelik bilgi edinebilmek için nitel araştırma yöntemi benimsenmiştir. Araştırma deseni olarak nitel araştırma desenlerinden temel yorumlayıcı nitel araştırma deseni kullanılmıştır. Basit tesadüfi örnekleme metodu ile 14 kişi öğretmen araştırmaya dahil edilmiştir. Bu araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen ve 4 açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma verileri analiz edilirken nitel veri analiz yöntemlerinden betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre: Gelecekte eğitim ile ilgili sorunlar eğitimin teknolojiye uyum sağlayamaması, öğrencinin eğitime ilgisinin azalması, göçten kaynaklanan sorunların ortaya çıkması, fırsat eşitsizliğinin artması, öğretmenlik mesleğinin olumsuz etkilenmesi, eğitim politikasının oluşturulmaması ve öğrencilerin sosyal ve duygusal sorunlar yaşaması şeklinde özetlenmiştir. Yaşanan/yaşanması muhtemel sorunların çözümü için ise; eğitimin yeniden yapılandırılması, eğitimin teknolojiye uyumunun sağlanması, öğrencinin motive edilmesi, eğitim bütçesinin artırılması, uzman kişilerin istihdamı ve proaktif tutum sağlanması şeklinde öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Eğitim Politikaları, Gelecekte Eğitim

ABSTRACT

The aim of this study is to determine how education will be in the future according to teachers' views. In this sense, qualitative research method was adopted to obtain information about teachers' views on how future education should be. Basic interpretive qualitative research design, one of the qualitative research designs, was used as the research design. Fourteen teachers were included in the study with simple random sampling method. In this study, a semi-structured interview form developed by the researcher and consisting of 4 open-ended questions was used as a data collection tool. Descriptive analysis method, one of the qualitative data analysis methods, was used to analyze the research data. According to the results obtained from the research: The problems related to education in the future are summarized as the inability of education to adapt to technology, decreased student interest in education, problems arising from migration, increased inequality of opportunity, negative effects on the teaching profession, lack of educational policy, and social and emotional problems of students. For the solution of the problems experienced/likely to be experienced; restructuring of education, adapting education to technology, motivating students, increasing the education budget, employing experts and providing a proactive attitude were suggested.

Keywords: Education, Education Policies, Future Education

1. GİRİŞ

Eğitim bireylerin sahip olduğu yetenekleri belirlenen amaç doğrultusunda geliştirmek ve bireyleri içinde bulunduğu toplumun ve çağın gerektirdiği bilgi ve becerilerle donanmış bir şekilde yetiştirme görevini üstlenen temel unsurdur. Eğitim en bilinen tanımıyla kişinin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla bilinçli olarak istendik yönde değişiklik meydana getirme sürecidir (Ertürk, 1997). Eğitim insan yetiştirme görevini üstlenirken bireylerin ilgi ve yeteneklerini geliştirerek aynı zamanda toplumsal kalkınmayı da sağlamaktadır (Uluğ, 1998). Bu amaçlar doğrultusunda bilgi ve teknoloji çağını yaşadığımız günümüzde devletlerin eğitime yaptığı yatırımlar giderek önem kazanmakta ve artmaktadır. Türkiye’de milli eğitim sistemini geliştirmeye yönelik çok önemli yatırımlar yapılmış pek çok proje hazırlanmış planlar, hedefler, politikalar, ilkeler belirlenip uygulamaya konulmuş ancak eğitimde beklenen sonuçlar bir türlü alınamamıştır. Eğitimden beklenen öncelikli faydanın ülkenin sosyal ve ekonomik kalkınmasını sağlayan insan gücünü yetiştirmesi olduğu düşünüldüğünde ülkenin eğitim çıktılarının istenilen düzeyde olmadığı görülmektedir. Bu durum Türk eğitim sisteminde yaşanan sorunların belirlenmesinin önemini ortaya koymaktadır. Türk eğitim sisteminde yaşanan sorunların eğitimde istenilen sonuçlara ulaşılmasını engellediği görülmektedir. Özyılmaz (2019) ve Uygun (2013) Türk eğitim sisteminde birçok problemin sisteme hâkim olduğunu, Gedikoğlu (2005) ise yeni ihtiyaçların ve küreselleşmenin sorunları/problemleri olan Türk eğitim sistemini daha etkisiz ve verimsiz kıldığını belirtmiştir. Sorunları olan bir sistemin kendisinden beklenileni vermesi mümkün görülmemektedir. Bu sorunlar içerisinde Türk eğitim sisteminin bireylerin yeteneklerini geliştiremeyeceği ve bu sistem içerisinde yetişen nesiller ile toplumsal kalkınmayı sağlayamayacağı düşünülebilir. Ülke nüfusunun büyük bir bölümünün eğitim çağında olması bir avantajdır fakat iyi eğitilmemiş bir genç nüfus avantajdan

dezavantaja dönüşebilir. Unutulmamalıdır ki eğitim sürekli değişen ve gelişen dinamik bir yapıya sahiptir. (Balcı, 2001). Böyle bir yapının sorunlarının olması kaçınılmazdır, sorunlar ki eğitim sistemlerinin gelişme dinamizmini yükselten ve gelişime yön veren itici gücün kendisidir. Sorunların çözümü öncelikli olarak sorunların doğru olarak tespit edilmesine bağlıdır. Gelecekte daha kaliteli ve nitelikli eğitimin sunulabilmesi için hem mevcut sorunların analiz edilmesi, hem de şu an bu eğitim sisteminde görev alan öğretmenlerin bakış açısından değerlendirilmesi önem taşımaktadır.

Türk eğitim tarihinde fikirlerin, düşüncelerin, başarılı ya da başarısız, parlak ya da çelişkili deneyimlerin birikimi çok önemlidir. Ancak bu zengin birikim yeterince değerlendirilememiştir. Eğitim politikalarını belirleyenler, yöneticiler, öğretmenler ve aydınlar bu deneyimlerden yararlanmalıdır. Eğitim tarihimize ilişkin gözlemlerden biri de geçmişten ders alınmadığı ya da alınmadığıdır. (Akyüz, 1997). Oysa eğitim sistemimizin gelişmesi ve kendisinden beklenenleri karşılayabilmesi, büyük ölçüde bu tarihi ve tecrübeyi iyi bilmesine, ondan dersler çıkarmasına ve bunları ciddiyetle uygulamaya koymasına bağlıdır. Eğitim tarihimiz, parlak ilkelerin, hedeflerin, programların ve mevzuat metinlerinin hemen her zaman kâğıt üzerinde kaldığını, şekle ve gösterişe önem verildiğini, ancak uygulamada aynı gayretin, ciddiyetin ve istikrarın gösterilmediğini ortaya koymaktadır. Türkiye'nin eğitim sorunlarını çözmek, Türk eğitim sistemini geliştirmek ve iyileştirmek için pek çok karar alınmasına rağmen, bunları uygulamaya koymak için gerekli adımlar atılmadığı için eğitim sorunları çözülememiştir (Akyüz, 1997).

Birçok alanda gelecekteki olası olaylar, durumlar, araç ve gereçler çeşitli mecralarda tartışılmakta, hatta bunların gelecekteki görünürlükleri filmlere konu olmaktadır. Teknolojinin bugün getirdikleri geleceğe dair öngörülerde bulunmamızı sağlıyor. Teknoloji, fen, matematik, sağlık gibi birçok alanda gelecekteki olası durumlar tartışıldığı gibi eğitim alanında da geleceği öngörmek gündemde daha fazla yer işgal etmelidir (Aydın, 2014). Eğitim sistemlerinin temel amacı, ülkenin nitelikli işgücünü yetiştirmek ve vatandaşlara yurttaşlık eğitimi vermektir. Bunun için eğitim sistemleri, eğitim felsefesi ve insan kaynakları politikaları çerçevesinde yetiştirilecek insan modelini belirler ve eğitim faaliyetlerini bu amaca göre düzenler. Gelecekte tasarlanacak bir eğitim sisteminin öğretmenlerin beklentilerinden uzak olmasının, öğretmen motivasyonundan öğretmen başarısına kadar birçok faktörü olumsuz etkileyeceği öngörülebilir. Bu nedenle eğitim sisteminin temel taşlarından biri olan öğretmenlerin geleceğin eğitim sistemine ilişkin beklentilerini, hayallerini ve umutlarını tespit etmek önem taşıyor. Bu doğrultuda yapılan araştırma, milli eğitim sisteminin yapısı içerisinde öğretmenlerin gelecekte eğitimin nasıl olması gerektiğine dair bakış açılarını tespit etmeyi amaçlamaktadır. Bu amaçla araştırmanın alt problemleri aşağıdaki gibi tanımlanmıştır:

1. Öğretmenlerin gelecekte eğitim ile ilgili yaşanacak muhtemel sorunlarla ilgili görüşleri nasıldır?
2. Öğretmenlerin gelecekte eğitim ile ilgili yaşanacak muhtemel sorunların nasıl çözüleceğine dair düşünceleri nasıldır?
3. Öğretmenlerin bugünkü konjonktürde meydana gelen ekonomik, sosyal ve politik olaylar ve eğitim ile ilgili olarak yürürlükte bulunan kanun ve yönetmeliklerin gelecekteki eğitimi nasıl etkileyeceğine dair görüşleri nasıldır?
4. Öğretmenlerin görüşlerine göre gelecekte eğitim nasıl olması gerektiğine dair düşünceleri nelerdir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Araştırmada, gelecekte eğitimin nasıl olacağına dair öğretmen görüşlerini belirlemek amacıyla nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Creswell (2021) nitel araştırmaların öznel olduğunu ve başkalarının dünyayı nasıl anlamlandırıldığını anlamak ve yorumlamak için yapıldığını belirtmektedir. Bu anlamda öğretmenlerin gelecekteki eğitimin nasıl olması gerektiğine dair görüşlerine yönelik bilgi edinebilmek için nitel araştırma yöntemi benimsenmiştir. Nitel araştırmalar bireylerin hayatlarını ve dünyalarını nasıl anlamlandırdıklarıyla ilgilidir. Temel yorumlayıcı nitel araştırma deseni de bireylerin bir durum veya olguya ilgili anlamlarını açığa çıkarmak ve yorumlamakla ilgilidir. Herhangi bir süreç, durum veya olguya ilişkin olarak bunların içinde yer alan bireylerin bakış açısı ve görüşlerini keşfetmeye çalışır (Merriam, 2015). Bu anlamda bu araştırmada, öğretmenlerin gelecekte eğitimin nasıl olacağına dair görüşlerini anlamak ve açıklamak için temel yorumlayıcı nitel araştırma deseni benimsenmiştir.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın katılımcılarını Ankara ili Çankaya ilçesine bağlı ortaokullarda görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın katılımcıları, araştırmanın amaçları dikkate alınarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda

araştırmadan objektif bir sonuç elde edebilmek amacıyla üst, orta ve alt olmak üzere üç farklı sosyoekonomik düzeyden toplam 10 okuldan seçilen öğretmenlerle araştırma gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla ortaokullar sosyoekonomik düzeylerine göre ayrılmıştır. Üst, orta ve alt olmak üzere üç ayrı düzeyden toplam 14 ortaokul araştırmanın evrenini temsil etmektedir. Bu 48 okul arasından sosyoekonomik düzeyleri uygun biçimde karşılayacak 6 okul belirlenmiştir. Belirlenen okullar alt-orta-üst sosyoekonomik düzeyden olmak üzere tesadüfi olarak seçilmiştir. Belirlenen okullarda basit tesadüfi örnekleme metodu ile 14 kişi öğretmen araştırmaya dahil edilmiştir.

Araştırmaya katılanların demografik değişkenlerine ilişkin bilgiler aşağıda verilen Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılanların Demografik Değişkenleri

	Cinsiyet	Yaş	Kıdem	Öğrenim Durumu
Katılımcı 1	Erkek	42 yaş	21 yıl	Lisans
Katılımcı 2	Kadın	43 yaş	20 yıl	Lisans
Katılımcı 3	Erkek	55 yaş	30 yıl	Lisans
Katılımcı 4	Kadın	32 yaş	8 yıl	Lisans
Katılımcı 5	Kadın	50 yaş	26 yıl	Yüksek Lisans
Katılımcı 6	Kadın	44 yaş	21 yıl	Lisans
Katılımcı 7	Kadın	31 yaş	6 yıl	Doktora
Katılımcı 8	Kadın	36 yaş	15 yıl	Yüksek Lisans
Katılımcı 9	Kadın	43 yaş	21 yıl	Yüksek Lisans
Katılımcı 10	Kadın	32 yaş	9 yıl	Yüksek Lisans
Katılımcı 11	Kadın	36 yaş	14 yıl	Lisans
Katılımcı 12	Kadın	49 yaş	28 yıl	Lisans
Katılımcı 13	Kadın	46 yaş	16 yıl	Yüksek Lisans
Katılımcı 14	Kadın	32 yaş	9 yıl	Lisans

Tablo 1’de verilen katılımcıların profili incelendiğinde, çalışmada 12 kadın 2 erkek öğretmen olduğu görülecektir. Yaşları bakımından en genç öğretmen 31, en yaşlı öğretmen ise 50 yaşındadır. Kıdem süreleri bakımından ise en az 6 yıl, en fazla 28 yıllık kıdeme sahip öğretmenler çalışmada yer almıştır. Eğitim durumları incelendiğinde, 1 öğretmen doktora, 5 öğretmen yüksek lisans ve 8 öğretmenin lisans mezunu olduğu görülmüştür.

3.3. Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu araştırmanın inandırıcılığını artırmak için birtakım yöntemlere başvurulmuştur. Bunlardan birisi öğretmenlere yöneltilecek yarı yapılandırılmış görüşme soruları için alanında uzman olan kişilerden görüş ve önerilerin alınması olmuştur. Uzmanlardan alınan dönütler sonrasında görüşme formu gözden geçirilmiştir ve gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Görüşme sorularının amaca hizmet edip etmediğini anlamak için araştırmacı pilot uygulama gerçekleştirmiştir. Pilot uygulama yapmak amacıyla iki öğretmen ile görüşülmüştür. Pilot uygulama sonrasında tez danışmanı ile birlikte yarı yapılandırılmış görüşme soruları yeniden gözden geçirilmiştir ve düzenlemeler yapılmıştır.

Araştırmanın inandırıcılığını artıran bir diğer unsur ise araştırmacının yapmış olduğu görüşmelere gösterdiği önem, özen ve harcamış olduğu zamandır. Glesne (2020) görüşmeye harcanılan zamanın ve katılımcılarla olumlu ilişkiler kurmak amacıyla geçirilen zamanın verilerin inandırıcılığına katkıda bulunacağını belirtmiştir. Bu sebeple araştırmacı görüşme yapacağı Öğretmenler ile olumlu ilişkiler kurabilmek adına görüşme öncesi hem tanışmıştır hem randevu alarak görüşme tarihini belirlemiştir. Aynı zamanda araştırma hakkında bilgi vermiş karşı tarafın sorduğu tüm soruları detaylı biçimde açıklamıştır. Görüşmede katılımcıların kendilerini rahat hissedecekleri ve ifade edecekleri ortam tercih edilmiştir. Böylelikle araştırmacı katılımcılardan kapsamlı ve detaylı bilgiler alabilmiştir. Nitel araştırmalarda güvenilirlik, elde edilen sonuçların toplanan verilerle ne kadar tutarlı olduğu olarak açıklanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorular şu şekildedir:

1. Gelecekte eğitim ile ilgili size göre ne tür sorunlar yaşanacaktır?
2. Yaşanan/yaşanması muhtemel bu sorunlar sizce nasıl çözülür? Bu konudaki görüşleriniz nelerdir?
3. Bugünkü konjunktürde meydana gelen ekonomik, sosyal ve politik olaylar ve eğitim ile ilgili olarak yürürlükte bulunan kanun ve yönetmelikler gelecekteki eğitimi nasıl etkileyecektir.
4. Size göre gelecekte eğitim nasıl olmalıdır? Bu konudaki görüşlerinizi açıklar mısınız?

3.5. Verilerin Analizi

Araştırma doğrultusunda yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen veriler bilgisayar ortamındaki Word programına aktarılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde nitel veri analiz yöntemlerinden betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada öğretmenlerle yapılan görüşmelerden elde edilen veriler, görüşme soruları bağlamında kodlanarak yorumlanmıştır. Betimsel verilerin analizinde belirlenen temalar ayrı ayrı kodlanmıştır. Veriler, araştırma doğrultusunda kelime veya kelime öbekleri şeklinde kodlanmıştır. Araştırma soruları dahilinde kodlanan veriler belirli başlıklar altında gruplandırılmış ve verilerin son hali açıklanmıştır. Hazırlanan kodlar ve temalar yorumlanarak elde edilen verilerin sonuçları incelenmiştir. Bu yaklaşıma uygun biçimde görüşme sorularından yola çıkılarak bir çerçeve oluşturulmuştur. Görüşme soruları ile oluşturulan çerçeve bağlamında veriler okunarak düzenlenmiştir. Veriler görüşme soruları ile oluşturulan temalara göre düzenlenmiş, tekrar tekrar okunduktan sonra bu temalar doğrultusunda boyutlandırılmıştır. Bu boyutlar doğrudan alıntılarla betimlenmiştir.

3. BULGULAR

Araştırmada “Gelecekte eğitim ile ilgili size göre ne tür sorunlar yaşanacaktır?” sorusuna dair görüşlerine ilişkin ortaya çıkan temalar ve onlara bağlı kodlar Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Gelecekte eğitim ile ilgili size göre ne tür sorunların olacağına dair bulgular

Temalar	Kodlar	f
Gelecekte Eğitim ile İlgili Sorunlar	Eğitimin teknolojiye uyum sağlayamaması	5
	Öğrencinin eğitime ilgisinin azalması	3
	Göçten kaynaklanan sorunlar ortaya çıkacak	3
	Fırsat eşitsizliği artacak	3
	Öğretmenlik mesleğinin olumsuz etkilenmesi	3
	Eğitim politikasının oluşturulmaması	1
	Öğrencilerin sosyal ve duygusal sorunlar yaşamaları	1

Öğretmenlerle yapılan görüşmelerde gelecekte eğitim ile ilgili yaşanabilecek sorunların neler olacağına ilişkin öğrenilmesi amacıyla “Gelecekte eğitim ile ilgili size göre ne tür sorunlar yaşanacaktır?” sorusu yöneltilmiştir. Tablo 2’de gelecekte eğitim ile ilgili yaşanabilecek sorunlara ilişkin ifadelerin gelecekte eğitim ile ilgili sorunlar altında toplandığı görülmektedir. Gelecekte Eğitim ile İlgili Sorunlar temasında “Eğitimin teknolojiye uyum sağlayamaması”, “Öğrencinin eğitime ilgisinin azalması”, “Göçten kaynaklanan sorunlar ortaya çıkacak”, “Fırsat eşitsizliği artacak”, “Öğretmenlik mesleğinin olumsuz etkilenmesi”, “Eğitim politikasının oluşturulmaması” ve “Öğrencilerin sosyal ve duygusal sorunlar yaşamaları” kodları şeklinde belirtilmektedir. Buna göre öğretmenlerin gelecekte yaşanacak en büyük sorunun eğitim ve teknolojik gelişmeler arasındaki uyumsuzluğa ilişkin olduğu yönünde görüş açıkladıkları görülmektedir. Bu konuda görüş ifade eden öğretmenlerden bazıları görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

“Öğrencilere okullarda verilen formal eğitimin, okulla sınırlı kalması gelecekte büyük bir eksiklik ve yetersizlik olarak değerlendirilecektir” (Ö2)

“Gelecekte teknolojik gelişmelerin artması ile eğitimin bu gelişmelere ayak uydurabilmesi bir zorunluluk olacaktır. Zira yeni yetişen neslin teknolojik gelişmelere karşı ilgili ve açık oldukları, talep ettikleri de bir gerçektir. Bunun yanısıra teknolojik gelişmelerden uzak bir eğitim yavan ve etkisi kısıtlı olacaktır.” (Ö6)

“Öğrencilerin bireysel farklılıkları artacak, teknolojinin gelişimiyle yeni teknolojik donanımlara gereksinim duyulacak, uzaktan eğitim faaliyetleri yaygınlaştıkça...” (Ö7)

Öğretmenlere göre gelecekte eğitimde yaşanacak diğer bir sorun öğrencilerin eğitime ilgisinin azalması konusunda olmuştur. Bu konudaki öğretmenlerin görüşleri şu şekildedir.

“Bence eğitim bireyin öğreneceği bilgiye ihtiyacı olmasıyla başlıyor ve günlük hayata uygulanabilirliği ile kalıcı hale geliyor. Teknoloji çağında bence en büyük sorun öğrencinin bilgiye ihtiyaç duymaması ya da bilgiye ulaşmak için çaba sarf etmiyor olması olacaktır.” (Ö11)

“Ekranın öğrenciler tarafından fazlaca kullanılması. Öğrenciler kontrolsüz bir şekilde kota sınırlaması olmaksızın izlediği videolar okul ortamına geldiklerinde sürekli sıkılmalarına sebep olacaktır. Videoların ilerletme, atlatma gibi özellikleri gerçek hayatta olmadığından sıkılmalar, ilgisizlikler ve dikkatsizlikler baş gösterecektir.” (Ö14)

Öğretmenlerin sorun olarak değerlendirdikleri bir diğer görüş ise göçün eğitime etkisi konusunda olmuştur. Bu konudaki öğretmenlerin görüşleri şu şekildedir.

“Göç sorunu devam ederse eğitime olumsuz etkisi olacaktır.” (Ö13)

“Ülkelerin yaşadıkları iç ve dış sorunlar sebebiyle meydana gelen göçler eğitim alanında da birçok soruna sebep olacaktır.” (Ö6)

Teknolojik gelişmeler ve gelir düzeyindeki aranın açılmasının eğitimde fırsat eşitsizliğini derinleştireceğine ilişkin öğretmen görüşleri şu şekildedir.

“Maddi imkanı olmayan ailelerde eğitim öğretim aksayacak” (Ö7)

“Devlet okullarından mezun olan çocuklar sınavlarda özel okulların daha gerisinde kalacaklar. Özellikle kısıtlı imkanlara sahip okullar ile fark daha da artacaktır.” (Ö10)

Öğretmenlerinde gelecekte mesleki olarak olumsuzluklar yaşayacağını öğretmenler görüşlerini şu sözleri ile açıklamıştır.

“Toplum olarak, yönetim olarak öğretmene verilmeyen değer zamanla mesleğin içini boşaltması, içi boşaltılmış değerler ile yetişen öğretmenlerin zaten boşalmaya başlamış olan eğitim sisteminin içini tamamen boşaltacağını düşünüyorum.” (Ö4)

“Geleceği yetiştiren öğretmenlik gibi mesleklerin üniversite puanı düşürüldükçe öğretmen olarak istihdam edilenlerin kalitesi de düşecektir.” (Ö10)

Ayrıca eğitim politikasının oluşturulmaması konusundaki görüşlerini (Ö3) “Milli eğitim programımız olmadığı sürece, iktidarlara göre değişen eğitimle ilgili değişimler en büyük sorundur. Bir dönem el yazısının çok önemli olduğu belirtilmiş, ama daha sonra yazının temel dik harflerle yazılmasının daha güzel olduğu kararı verilmiş. Bu sadece bir örnek.” Sözleri ile açıklarken öğrencilerin sosyal ve duygusal sorunlar yaşayacağına dikkat çeken (Ö5) düşüncelerini “Bu duruma bağlı olarak öğrencilerde, sosyal, duygusal problemlere neden olacaktır” sözleri ile açıklamıştır.

Araştırmada “Yaşanan/yaşanması muhtemel bu sorunlar sizce nasıl çözülür? Bu konudaki görüşleriniz nelerdir?” sorusuna dair görüşlerine ilişkin ortaya çıkan temalar ve onlara bağlı kodlar Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3. Yaşanan/yaşanması muhtemel bu sorunların çözümüne dair bulgular

Temalar	Kodlar	f
Yaşanan/Yaşanması Muhtemel Sorunların Çözümü	Eğitimin yeniden yapılandırılması	8
	Eğitimin teknolojiye uyumu sağlanmalı	3
	Öğrencinin motive edilmesi	2
	Eğitim bütçesinin artırılması	2
	Uzman kişilerin istihdamı	1
	Proaktif tutum sağlanmalı	1

Öğretmenlerle yapılan görüşmelerde yaşanan/yaşanması muhtemel bu sorunların nasıl çözüleceğine ilişkin öğretmen görüşlerinin öğrenilmesi amacıyla “Yaşanan/yaşanması muhtemel bu sorunlar sizce nasıl çözülür? Bu konudaki görüşleriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Tablo 3’te yaşanan/yaşanması muhtemel sorunların çözümüne ilişkin ifadelerin yaşanan/yaşanması muhtemel sorunların çözümü altında toplandığı görülmektedir. Yaşanan/Yaşanması Muhtemel Sorunların Çözümü temasında “Eğitimin yeniden yapılandırılması”, “Eğitimin teknolojiye uyumu sağlanmalı”, “Öğrencinin motive edilmesi”, “Eğitim bütçesinin artırılması”, “Uzman kişilerin istihdamı” ve “Proaktif tutum sağlanmalı” şeklinde belirtilmektedir.

Buna göre öğretmenlerin yaşanan sorunların çözümündeki başlıca önerisi eğitimin yeniden yapılandırılması konusundadır. Bu konuda görüş ifade eden öğretmenlerden bazıları görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

“Eğitim okulla sınırlı bir süreç değildir ve bazı Avrupa ülkelerinde olduğu gibi okullar zorunlu olmaktan çıkarılmalıdır. Okula devam zorunluluğu olmaksızın farklı alternatiflerle bireylerin eğitim alabilmeleri sağlanmalıdır.” (Ö2)

“Bireysel eğitim süresi kadar mutlaka grup/takım eğitimine de yer verilmeli, eğitimin olmazsa olmazı olarak takım/grup eğitim öncelik verilmesi dijital eğitimin getireceği olumsuzlukları dengeleyeceğini düşünüyorum.” (Ö5)

“Eğitmenlerin ve öğrencilerin daha başarılı olabilmesi için okullardaki teorik müfredat yoğunluğu azaltılarak pratik faaliyetler artırılmalıdır. Sınavlarda kuru ve ezberlenmiş bilginin ölçülmesi yerine öğrencilerin bakış açıları, hayal güçleri, problem çözme becerileri vb. ölçülmelidir. Bireysel becerilerin ölçülmesi başarı için çok daha önemlidir.” (Ö8)

“Hibrit eğitim ve farklılaştırılmış eğitimin yanı sıra yeni Modeller hayata geçirilmelidir.” (Ö13)

Öğretmenlerin yaşanan ve yaşanması muhtemel sorunların çözümüne ilişkin verdikleri cevaplar incelendiğinde, eğitimin teknolojiye uyumunun sağlanmasına ilişkin görüşünü öğretmenlerin paylaştığı görülmektedir.

“Devlet olarak Milli Eğitim Programımızın olması gerekir. Kısa, orta ve uzun vadedeki hedefler belli olmalıdır. Teknolojinin gelişmesini de bu hedeflere doğru montelemek gerekir.” (Ö3)

“Teknolojik gelişmeler takip edilerek müfredata eklenmeli.” (Ö7)

Eğitimde yaşanacak sorunların çözümü için öğrenci motivasyonu konusunda görüş bildiren iki öğretmenden birinin görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

“Öğrencilerin bilgi edinmek isteyecekleri ortam ve durumlar yaratılması, bilgiye ulaşmak için çaba sarf etmelerinin sağlanması ve öğrencilerin teşvik edilmesi faydalı olacaktır.” (Ö11)

Eğitimde yaşanacak sorunların çözümü için eğitim bütçesinin artırılması konusunda görüş bildiren iki öğretmenden birinin görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

“Eğitime ayrılan bütçenin artırılması ve devletin sağladığı sosyal hizmetlerin artırması” (Ö2)

Gelecekte eğitimde yaşanacak sorunların çözümü olarak (Ö4) uzman kişilerin istihdamına vurgu yaparken (Ö6) karşılaşılabilecek sorunlara yönelik olarak proaktif tutum alınması gerektiğini vurgulamıştır.

Araştırmada “*Bugünkü konjonktürde meydana gelen ekonomik, sosyal ve politik olaylar ve eğitim ile ilgili olarak yürürlükte bulunan kanun ve yönetmelikler gelecekteki eğitimi nasıl etkileyecektir.*” sorusuna dair görüşlerine ilişkin ortaya çıkan temalar ve onlara bağlı kodlar Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Mevcut kanun ve yönetmeliklerin gelecekteki eğitimi nasıl etkileyeceğine dair bulgular

Temalar	Kodlar	f
Yürürlükteki Kanun ve Yönetmeliklerin Gelecekte Eğitime Etkisi	Eğitimin kalitesi düşecektir	6
	Olumsuz etkileyecektir	4
	Öğrencilerde problemlere yol açacak	3
	Eğitim araç gereçlerine erişim sıkıntısı	2
	Beyin göçüne neden olacak	2

Öğretmenlerle yapılan görüşmelerde günümüzde meydana gelen ekonomik, sosyal ve politik olaylar ve eğitim ile ilgili olarak yürürlükte bulunan kanun ve yönetmelikler gelecekteki eğitime etkisinin öğrenilmesi amacıyla “Bugünkü konjonktürde meydana gelen ekonomik, sosyal ve politik olaylar ve eğitim ile ilgili olarak yürürlükte bulunan kanun ve yönetmelikler gelecekteki eğitimi nasıl etkileyecektir?” sorusu yöneltilmiştir. Tablo 4’te öğretmenlerin yürürlükteki kanun ve yönetmeliklerin gelecekte eğitime etkisi ile ilgili cevaplarının yürürlükteki kanun ve yönetmeliklerin gelecekte eğitime etkisi teması altında toplandığı görülmektedir. Yürürlükteki Kanun ve Yönetmeliklerin Gelecekte Eğitime Etkisi temasında “Eğitimin kalitesi düşecektir”, “Olumsuz etkileyecektir”, “Öğrencilerde problemlere yol açacak”, “Eğitim araç gereçlerine erişim sıkıntısı” ve “Beyin göçüne neden olacak” şeklinde belirtilmektedir. Öğretmenlerin yarısına yakını ekonomik, sosyal ve politik olaylar ve eğitim ile ilgili olarak yürürlükte bulunan kanun ve yönetmeliklerin gelecekteki eğitime en önemli etkisinin eğitim kalitesinin düşeceği şeklinde ifade etmiştir. Bu konudaki öğretmen görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

“Maddi durumu olmayan ailelerin çocukları eğitimden verim alamayacak bu da ülkedeki eğitim düzeyini düşürecek.” (Ö7)

“Sürekli değişen bir eğitim sistemimiz var. Eğitim sorunlarının sistematik ve bütüncül bir şekilde ele alınmaması, sürekli değişen ve tutarsız bir eğitim sistemine yol açıyor. Özellikle öğrenci seçme ve yerleştirme sınavları sorunu çok sıcak bir konu haline gelmiştir. Bu durumda, öğrencilerin sisteme ayak uydurması giderek zorlaşacak ve çalışma oranı zamanla düşecektir.” (Ö8)

“Günümüzde yaşanan ekonomik, sosyal ve politik olaylar ve bu alanlarda yaşanan sorunlar eğitime odaklanmayı engelleyebilmektedir. İhtiyaçlara cevap veremeyen kanun ve yönetmeliklerin değiştirilmek, güncellenmek zorunda olduğunu düşünüyorum.” (Ö12)

Araştırmaya katılan öğretmenlerden bazıları mevcut soruya cevap verirken durum değerlendirmesi yapmışlar ve sadece eğitime etkisinin olumsuz olacağı konusundaki görüşlerini şu sözleri ile açıklamışlardır.

“Altyapısı ülke ve alan şartlarına uygun şekilde oluşturulmamış, detaylı planlaması yapılmamış, yapılmış olmak için ya da bir yerlerde bazı sayıları gösterebilmek adına yapılan her iş, alınan her karar şimdiden itibaren geleceği olumsuz etkileyecektir. Geleceği pek aydınlık görmüyorum.” (Ö4)

“Tüm Dünya’da yaşanan göç, küresel ısınma, açlık, savaş, kıtlık gibi olaylar ve ülkelerin dış politikalarının olumsuz sonuçları eğitimi de olumsuz etkileyecektir.” (Ö6)

“Küresel ısınma, kuraklık, iç savaş sebepli göç vs. sebeplerle İnsan kitlelerinin yer değiştirmesi kaynaklı sorunlar eğitimi olumsuz etkileyecektir.” (Ö13)

Yürürlükte bulunan kanun ve yönetmeliklerin gelecekte eğitim araç gereçlerine erişim sıkıntısına neden olacağına ilişkin katılımcılardan ikisi görüş ifade etmişlerdir. Öğretmen görüşleri şu şekildedir.

“Ekonomik yetersizlikler nedeniyle eğitim öğretim araçlarına erişim sınırlı kalacaktır.” (Ö7)

“Bu durum gelecekte okul, öğretmen, araç-gereç sayısının yetersizliğine ve öğrencilerin başarısızlığına yol açabilir” (Ö9)

Araştırmaya katılan öğretmenlerden biri mevcut durumun ileride beyin göçüne neden olacağına ilişkin görüşlerini aşağıda verildiği şekilde açıklamıştır.

“...ancak farkındalığı yüksek fırsatları değerlendiren yenilik peşinde azınlıkta kısım ise maalesef beyin göçü kervanına katılacaktır.” (Ö14)

Araştırmada “Size göre gelecekte eğitim nasıl olmalıdır? Bu konudaki görüşlerini açıklar mısınız?” sorusuna dair görüşlerine ilişkin ortaya çıkan temalar ve onlara bağlı kodlar Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. Gelecekteki eğitimin nasıl olması gerektiğine dair öğretmen görüşleri

Temalar	Kodlar	f
Gelecekte Eğitim Hakkındaki Görüşler	Öğrenci merkezli eğitim anlayışı olmalıdır	6
	Eğitimde teknoloji kullanımı artmalıdır	5
	Öğretmen eğitiminin yeniden düzenlenmesi	4
	Aile katılımı artmalıdır	2
	Zorunlu eğitim kalkmalıdır	1

Öğretmenlerle yapılan görüşmelerde öğretmenlere göre gelecekte eğitimin nasıl olacağını öğrenilmesi amacıyla “Size göre gelecekte eğitim nasıl olmalıdır? Bu konudaki görüşlerini açıklar mısınız?” sorusu yöneltilmiştir. Tablo 5’te öğretmenlere göre gelecekte eğitim ile ilgili cevaplarının gelecekte eğitim hakkındaki görüşler altında toplandığı görülmektedir. Gelecekte Eğitim Hakkındaki Görüşler temasında “Öğrenci merkezli eğitim anlayışı olmalıdır”, “Eğitimde teknoloji kullanımı artmalıdır”, “Öğretmen eğitiminin yeniden düzenlenmesi”, “Aile katılımı artmalıdır” ve “Zorunlu eğitim kalkmalıdır” şeklinde belirtilmektedir. Öğretmenlerin önemli bir bölümü gelecekte eğitimin öğrenci merkezli bir anlayış bağlamında oluşturulması gerektiğini ifade etmiştir. Bu konudaki öğretmen görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

“Okul öncesinden başlayarak ilkokul sonuna kadar (10-11 yaş) oyun temelli öğretim ortamlarında (dijital eğitimin en aza indirildiği)arkadaşlarıyla birlikte, doya doya oynayarak öğrendikleri eğitim modeli, 5.sınıf sonunda öğrencinin ilgi ve kabiliyetine göre alacağı eğitimin kararı neticesinde yine gruplar/takımlar halinde atölye/laboratuvarlarda eğitime devam edilmesi. Lise ve yükseköğretimde tercihlere göre grup halinde veya bireysel olarak bireyin desteklenmesinin sağlanması.” (Ö5)

“Öğrenciler için kendi gelişim düzeylerine uygun sanal sınıflar oluşturulup öğrenci gelişimi arttıkça sınıf atlatılmalıdır. Bazı eğitimler uygulamalı olarak yüz yüze yapılabilir. Proje grupları sene sonlarında sunum yapabilir ... Sene başlarında her öğrenciye seviye testi uygulayıp ona göre gelişimine uygun sınıfa yerleştirilmelidir.” (Ö7)

“Bence çocuklara deneyim anlamında daha çok fırsat tanıyan bir eğitim yaklaşımı olmalıdır. Bilgiden ziyade bilgiye ulaşma becerisini geliştirmelidir.” (Ö11)

“Gelecekte eğitim daha çocuk merkezli ve teknolojik gelişmeleri takip eden bir formda olmalıdır.” (Ö13).

Araştırmaya katılan öğretmenlerden bazıları eğitimin geleceğinde teknoloji kullanımının artacağını bu nedenle eğitimde daha fazla teknoloji kullanımının artırılması gerektiği konusunda görüş belirtmişlerdir.

“Sosyal alanların artırılacağı eğitim ortamları yukarıda bahsettiğim sanallıkla gerçekliği oranlayacaktır, bunlar ise maddi imkânlarla bağlıdır.” (Ö1)

Bilimsel temellere dayalı, gelişen teknolojiyi yakından takip eden ve hatta yönlendirebilen programlar ve içerikler hazırlanmalıdır. (Ö2)

Teknolojiye hakim öğretmenler, sınıflar bu teknolojiyle donatılmış, öğrenci merkezli ve uygulama imkanı olan eğitim kurumları yapılmalıdır. (Ö3)

“Gelecekte bireylerin ihtiyaçları farklılaşacaktır. Eğitim sistemleri bu ihtiyaçları gidermeye açık ve esnek olabilmeli ve güncellenebilmelidir. Nitekim yapay zeka, uzay keşifleri, robotik gibi birçok alanda yaşanan gelişmeler hayatımızda değişimlere sebep olacağından eğitim bunların dışında kalmaz.” (Ö6)

Gelecekte eğitimin farklılaşacağını bu nedenle öğretmen eğitimlerinin de farklılaşması ve daha kaliteli olmasının gerektiğini düşünen öğretmenlerin görüşlerine aşağıda yer verilmiştir. “Her fakülte uygun şartlara sahip kişileri almalı. Mezun etmek adına öğrenci alınmamalı. Üniversiteler eğitim kalitelerini artırmalı. Ders kitapları da ilk kademedен sona kadar aynı vizyonla yazılmalı. İlkokulda düşünmeyi öğretmeyen, kendi sorduğu soruyu bile kendi cevaplayan kitaplar yerine düşünme yöntemini veren kitaplar hazırlanmalı.” (Ö10)

“Okulların teknolojik donanımlı hale getirilmesiyle birlikte bu alanda yetişmiş eğitimcilerin olması ve programların düzenlenmesinin yanında, öğrencilerin yaparak, yaşayarak ve dokunarak öğrenmesi çok önemlidir. Bu sebeple bu iki eğitim yaklaşımının dengeli olması şarttır.” (Ö12)

Gelecekte ailelerin eğitimde daha fazla etkin rol oynaması gerektiğini öğretmenler şu sözleri ile açıklamışlardır.

“Ailelerin eğitime katılma süreci gerçekçi şekilde denetlenmelidir.” (Ö2)

“Ailelere zorunlu olarak sertifikalı eğitimler verilmelidir” (Ö7).

Araştırmaya katılan öğretmenlerden (Ö2) zorunlu eğitimin gelecekte kalkması gerektiğini “Sosyal, kültürel ve ekonomik anlamda fırsat eşitliğinin sağlanması halinde okullarda eğitim, yetersizlikten etkilenmiş bireyler dışında zorunlu olmaktan çıkartılmalıdır.” Sözleri ile ifade etmiştir.

4. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Araştırmada öğretmenlerin görüşlerine göre gelecekte eğitimin nasıl olması gerektiğinin tespit edilmesine yönelik yapılan görüşmeden elde edilen öğretmen görüşleri incelenerek değerlendirilmiş ve şu sonuçlara ulaşılmıştır. Gelecekte eğitim ile ilgili yaşanabilecek sorunlara ilişkin ifadelerin gelecekte eğitim ile ilgili sorunlar altında toplandığı görülmektedir. Gelecekte eğitim ile ilgili sorunlar eğitimin teknolojiye uyum sağlayamaması, öğrencinin eğitime ilgisinin azalması, göçten kaynaklanan sorunların ortaya çıkması, fırsat eşitsizliği artması, öğretmenlik mesleğinin olumsuz etkilenmesi, eğitim politikasının oluşturulmaması ve öğrencilerin sosyal ve duygusal sorunlar yaşaması şeklinde belirtilmektedir. Yaşanan/yaşanması muhtemel sorunların çözümüne ilişkin ifadelerin yaşanan/yaşanması muhtemel sorunların çözümü altında toplandığı görülmektedir. Yaşanan/yaşanması muhtemel sorunların çözümü eğitimin yeniden yapılandırılması, eğitimin teknolojiye uyumunun sağlanması, öğrencinin motive edilmesi, eğitim bütçesinin artırılması, uzman kişilerin istihdamı ve proaktif tutum sağlanması şeklinde belirtilmektedir. Öğretmenlerin yürürlükteki kanun ve yönetmeliklerin gelecekte eğitime etkisi ile ilgili cevaplarının yürürlükteki kanun ve yönetmeliklerin gelecekte eğitime etkisi altında toplandığı görülmektedir. Yürürlükteki kanun ve yönetmeliklerin gelecekte eğitime etkisi temasında eğitimin kalitesi düşecektir, olumsuz etkileyecektir, öğrencilerde problemlere yol açacak, eğitim araç gereçlerine erişim sıkıntısı ve beyin göçüne neden olacak şekilde belirtilmektedir. Öğretmenlere göre gelecekte eğitim ile ilgili cevaplarının gelecekte eğitim hakkındaki görüşler altında toplandığı görülmektedir. Öğretmenlerin gelecekte eğitim hakkındaki görüşleri öğrenci merkezli eğitim anlayışı olmalıdır, eğitimde teknoloji kullanımı artmalıdır, öğretmen eğitiminin yeniden düzenlenmesi, aile katılımı artmalıdır ve zorunlu eğitim kalkmalıdır şeklinde belirtilmektedir. Eğitim politikasında sürekliliğin olmaması eğitime ve nihayetinde kalkınmaya zarar verir. Bu bağlamda, eğitim politikasında sürekliliğin sağlanması gerekmektedir. İstikrar için önemli olan bu unsurun gerçekleşmesi, ancak halkın ve diğer paydaşların süreçlere katılımının sağlanmasıyla mümkün olabilir. Eğitim politikasının oluşturulmasında eğitim akademisyenlerinin ve uzmanlarının bu konudaki görüşlerine başvurulmalıdır. Bu kapsamda tüm paydaşların görüşleri doğrultusunda eylem planları ve raporlar hazırlanmalıdır. Politikalar bu raporlar doğrultusunda uygulanmalıdır.

Öğretmen alımlarında kalite ön planda tutulmalıdır. İlk işe alım, nakil, terfi ve diğer personel süreçlerinde kriterler en uygun şekilde belirlenmeli ve şeffaf bir şekilde uygulanmalıdır. Bu bağlamda, süreçlerin elektronik ortamda merkezi olarak ele alınması çok önemlidir. Temel eğitim ve yükseköğretimde yönetici atama sistemi ivedilikle yenilenmelidir. Belirli grupların yönetimde kendi servet zincirlerini oluşturarak katılımcılığı ve çoğulculuğu sadece kendi prestijleri için kullanmaları eğitim sisteminin tıkanmasına, liyakatin ortadan kalkmasına ve kayırmacılığın ön plana çıkmasına neden olmaktadır. Bir ülkenin gelişmişlik düzeyi ile eğitim arasında doğrusal bir ilişki vardır. Bir ülkede toplumun eğitim düzeyi ne kadar yüksekse, ülkenin gelişmişlik düzeyi de o kadar yüksektir. Günümüz dünyasında küreselleşme ile birlikte ülkeler birbirlerini ekonomik, sosyal, siyasi ve kültürel olarak etkilemekte ve birbirlerinden etkilenmektedir. 21. yüzyılda dünya ülkeleri varlıklarını güvence altına almak ve diğer ülkelerin önüne geçmek için sürekli rekabet halindedir. Eğitim bu rekabette önemli bir araçtır. Eğitim politikaları hem Türkiye’de hem de dünyada sürekli değişmektedir (Köseoğlu, 2013). Politika değişikliklerinin genellikle mevcut eğitim uygulamalarını daha etkili hale getirmek için yapıldığı görülmektedir. Türkiye’deki durumu değerlendirmek için, siyasi istikrarsızlık nedeniyle eğitimden sorumlu bakanların, bürokratların ve genel politika yapımcıların sürekli değiştiğini bilmek önemlidir. Üstelik değişikliklerin bir kısmı pedagojik bir gerekçe olmaksızın siyasi ve bireysel

nedenlerle yapılmıştır. Daha açık bir ifadeyle, politika yapıcılar ve bürokratlar sadece kısa bir süre için görevde kalmakta ve planlamadan değerlendirmeye kadar uzun vadeli çalışmalardan kaçınılmaktadır. Tüm bu koşullar, Türkiye'de eğitim politikalarının sonuçlarının izlenmesini ve değerlendirilmesini, eğitimin kalitesini artırmak, kamuoyunu bilgilendirmek ve kamu kaynaklarını etkin kullanmak açısından önemli kılmaktadır (Gür, 2011). Bu bağlamda, değerlendirme sonucunda aşağıdaki önerilerde bulunulabilir;

Türk eğitim sisteminde tespit edilen sorunlara yönelik eğitim paydaşlarının görüşlerinin dikkate alınarak, sık yaşanan değişikliklerden ziyade süreklilik arz eden, istikrarlı ve planlı reformlar yapılabilir. Görev yaptıkları eğitim kurumlarında fark yaratan öğretmenlerin kişisel ve ideolojik yaklaşımlardan arındırılarak ödüllendirildiği bir sistem kurulmalıdır. Bölge ve okul türü bağlamında yaşanan sınıf mevcutları yoğunluğu sorununu ortadan kaldırmak adına okullar arasındaki kalite farklılıklarını ortadan kaldıracak adımlar atılmalıdır. Okulların fiziksel ve teknolojik alt yapı sorunlarının çözülmesi eğitimde fırsat ve imkân eşitliğini sağlama adına önem arz etmektedir. Okul binaları öğrencilerin ilgisini çekecek şekilde sanatsal ve estetik bir bakış açısıyla tasarlanmalı ve yeni yapılan okullar doğru bir planlama yapılarak tüm eklentileriyle (spor salonundan, atölyelerine kütüphanesine varıncaya kadar) bitirilerek okul yönetimlerine teslim edilmelidir.

KAYNAKÇA

1. Akyüz, Y. (1997). Türk Eğitim Tarihi, İstanbul Kültür Üniversitesi Yayınları, İstanbul 1997, s.377, 382.
2. Aydın, M. (2014). Toplum Kültür Eğitim. İstanbul: Gazi Kitabevi
3. Balcı, A. (2001). Etkili Okul ve Okul Geliştirme. Ankara: Pegem Yayıncılık.
4. Creswell, J. W. (2021). Nitel araştırma yöntemleri. Ankara: Siyasal Kitabevi.
5. Gedikoğlu, T. (2005). Avrupa Birliği Sürecinde Türk Eğitim Sistemi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1(1), 66-80
6. Glesne, C. (2020). Nitel araştırmaya giriş. Ankara: Anı Yayıncılık.
7. Gür, B. (2011). Eğitim politikalarının izlenmesi ve değerlendirilmesi. 21. Yüzyılda Türkiye'nin Eğitim ve Bilim Politikaları Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Eğitim- Bir Sen, Ankara
8. Köseoğlu, Ö. (2013). Meslek, sanat ve disiplin olarak kamu politikası: Türkiye'ye izdüşümleri. Bilgi, 15(1).
9. Merriam, S. B. (2015). Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber (Çeviri Editörü: Selahattin Turan). Ankara: Nobel Yayıncılık.
10. Özyılmaz, Ö. (2019), Türk Milli Eğitim Sisteminin Sorunları ve Çözüm Arayışları, Pegem Akademi Yay. 4.Baskı, Ankara
11. Uluğ, D. (1998). Eğitim Sisteminde Değişime Yapısal Uyum Sorunları. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 14 (14), 153-166.
12. Uygun, S. (2013). Türk Eğitim Sistemi Sorunları: Geleneksel ve Güncel. Ankara: Nobel yayıncılık
13. Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.